

Марксизм-Ленинизмы шудалхын түлөө, „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые“ шудалхын түлөө хэдэн миллион хүнүүд оролсоо

(А. Жданов ВКП(б)-эйн XVIII съезд дээрэ хэлэһэн үгэһөө)

ДА ЗАРАВСТВУЕТ ВЕЛИКОЕ НЕПОБЕДИМОЕ ЗНАМЯ
МАРКСА - ЭНГЕЛЬСА - ЛЕНИНА - СТАЛИНА!

Идейнэ зэбсэгжэлгын ургалта

Ноябриин 14-эй үдэр хадаа большевигуудай партида ба Советүүдэй ороной арадуудта мартагдашагүй үдэр, ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые гаралгатай дашарамдуулан, партиина пропагандые өмхидхэн табиха тухай ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой гаранааа хойшо нөгө жэлэй ой болоһон үдэр, биднэр болбол нэрхэн жэлэй торшо соо, партиина организацинуудай идейнэ ургалтын гайхамшаг итогуудые, бүргээл болгон хармаар фактнуудые бүридхэн гаргажа байнабди. Унхөөрөөсье, партиин членүүд ба кандидатнуудай үдөрбүрин обшественно-политическэ азылабуулгын хараад үзэхэдэ, манай кадрнууд идейнэ ализэргэ ургааб гэжэ хаража шадаха байнабди.

«ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой гарахын урда тэе, манай партиина организацинуудта, илангаяа эхин организацинуудта лекцинууд ба консультацинууднаа байтагтай, теоретическэ хөөрөлдөөнүүд ба конференцинууд болодоггүй, мүн манай партиин ба советскэ засагай политикын асуудалнуудые хэлсэлгэ дутамагаар абууладдаг байгаа, гадна, нухадэй теоретическэ дискуссинуудые хэхөө зарим коммунистууд айдаг байгаа. Мүнөө, лекци, консультаци, теоретическэ хөөрөлдөөнүүд ба теоретическэ конференцинууд хадаа «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» өөһэдэ үзэгшэдэ тувалаха тон дэлгэрэнхэй, массова форма болоо.

Мүнөө, партиина организациин членүүд хадаа партиин историин үзэхэдэ үебиригээр хизаарлангуй, эхин-источинуудта, тодорхойлобол, марксизм-ленинизмын классигуудта хандадаг ушарнууд, өөрынгөө үдөрбүриин хүдэмэрийдэ нүхэд Ленинэй ба Сталиной зохолнуудые хэрэглэдэг ушарнууд—массова үзэгдэл болоо.

Узэжэ байһан материалнуудта коллективно зүбшэлгэ хадаа өөһаднигөө олоһон эрдэмые баяжуулаха тон дэлгэрэнги форма болоо. Жэшээлэхэдэ, Ярууны аймагай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе, тэндэ коммунистууд болбол хөөр үдэшэ соо, нүхэдэй дискуссия хэжэ, «Алкам урагшаа, хоёр алхам гэдэргөө» гэжэ Лениной зохол зүбшэн үзэһэн байнад. Коммунистууд болбол—Россидэ марксисстеса партиин идеологическэ үндэһе нуурисде Ленин ба Сталиная жаа байгуулааб, шэвэ тиын партиина—большевикуудэй партиин өмхидхэлэй ба теоретическэ үндэһе нуу-

ринүүд жаажа байгуулдааб, Ленин ба Сталин хадаа оппортунистуудта эсэргүү эрид шанга тэмсэл соо, марксисстка партиин теоретическэ үндэһе нууринуудые жаажа хамагалааб гэжэ тон ноноороор ба тодоор ойлгоһон байна. Манай партиин үндэһе нуури табигшадан принципнальностинь, тусгаар гайхамшаг байна. Дээрэ заагданан дискуссидэ хабаадагшад болбол эдэ принципнуудые, үдөрбүриин практическэ хүдэмэрийдэ хэрэглэхэ тухай асуудалые хэлсэһэн байна.

«ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» гансал коммунистууд баше, мүн партиинабаше үргэн массын ба интеллигенциин үзэгтэй хамта, марксисско-ленинскэ литературадта, илангаяа марксизм-ленинизмын классигуудай зохолнуудта эрэлтэ тон хөөр ургаа, «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» учебник хадаа манай республика соо 92 мянган экзэмпляр тараагданан байбаше, энэ книгэдэ эрэлтэ үшөөл тон өхэ байна. «Юу хэхэб?» гэжэ Лениной книга 42 мянган экзэмпляр тараагдаа. Марксисско-ленинскэ периодическэ хэблэлдэ, илангаяа «Большевик», «Пропагандист», «Партиина байгуулалта», «Марксисско-ленинскэ гэгээрэлдэ туһаламжа» гэжэ ба бусад журналуудта эрэлтэ тон өхэ.

Партиин историин үзэгшэдэ тувалаха консультациин асуудалууд хадаа манай партиина организацинуудай хүдэмэринийн актуальна форма болоо. Унгаргатай жэлнэе саа хадаа, консультацинууд дээрэ ямар-нэгэн ойлгогдохгүй үгэнууд, терминүүдэй удхашанар тухай асуудалнуудад хизаарлагдадаг байгаа наа, мүнөө консультацинууд, лекцинууд болбол үзэһэн материалгайган итгэмэ гаргалгаар дүүргэдэг болоо. Энэ хадаа эрэлтын ургаванин, консультаци ба лекцидэ табигданан асуудалнуудые гүнзэггээр ба удхатайгаар ойлгууладаг болоһоние гэршэлэнэ. Хэрбээ урдань партиинабаше хүнүүд партиина кабинеттэ ха-яа эрэдэг байһан наа, мүнөө ВКП(б)-эйн историин үзэгтэй хамта, партиинабаше хүнүүд консультацида ба лекцинуудтэ ходо эрэдэг ба асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ активнаар хабаадалсадаг болоо. Энэ хадаа массова үзэгдэл болоо.

Энэнтэй хамта, «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» өөһэдэ үзэжэ шадахагүй, бага бэлэхлэтэй коммунистуудые нэгдэхэһэн, партиина-гөгөөрөлэй кружогуудай хүдэмэрийн яллед байжаралые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө, үзэһэн материалнуудта конспектираладаг ба манай партиин историческэ асуудалнуудые кружогой зантанууд дээрэ үргэнээр зүбшэн хэлсэлгэ, тингээд учебнигүүдээрэ хизаарлангуй, Ленин ба Сталиной зохолнуудые хэрэглэдэг боложо байна. Заримдаа кружогой зантн болбол манай партиин зарим гол асуудалнуудые ба этапануудые үргэнээр зүбшэн хэлсэлгэдэ ородог байна. Тини манай кружогууд гэхэдэ: Мелькомбинатади пропагандист Левский кружок, Бахтын аймагай, Куйбисшей нэрэмжэтэ колхозодохи—Батамановай кружок, Мухоршоберэй аймагта—Яковлевой кружок ба бусад хадаа юрын зантнууднаа гадна, үзэжэ байһан материалнуудад үргэнээр зүбшэн хэлсэлгэе хэлэжэ байна.

Унгаргатай жэлэй торшо соо, пропагандистка кадрнуудай, пропагандын хүтэлбэрилхэ хүдэмэрийдэ тэмсэлгэ хэмжээ эрид ургаа. ВКП(б)-эйн Замгарайн айкомань, пропагандын ба агитациин талгаые даагша нухэр Хадаловой хүдэмэрийн тодо жэшэ боломоор байна. Нухэр Хадалов болбол өөрынгөө эрдэмые шууд дээшэлүүлэжэ зуураа, район соогоо пропагандаистка хүдэмэрийн хүтэлбэрилхэ хэмжээ эрид дээшэлүүлэе. Хадалов болбол парторганизацидта тон һонирхолтой хэдэн лекцинуудые баше. Тарбагатай да—нухэд Смелянов ба Никифоров болбол манай партиин асуудалнуудые үргэн массада ойлгостойгоор хөөрөжэ үгэһэн гүнзэггэ удхатай, интереснэ, тодо найруулгатай лекцинуудые бэлэхдэе. ВКП(б)-эйн Хойто-Байгалай айкомань секретарь нухэр Карповай лекцинь гүн удхатайгаар бэлэхдэһэн ба интереснэ байһан дээрнэе, Хойто-Байгалай парторганизацинуудта эхэ анхаралтайгаар ба һонирхолтойгоор утгадана. Иймэ жэшээнүүдые харуулаха болоо наа, олон.

Гэбшэе, манай партиин организациин идейнэ ургалтадахи найн результадуудай хажуугаар, историин үзэгдэлдэ өмхидхэлгүй байдаг ушарай үзэгдэлдэе, зарим пропагандистнууд ба консультацинуудай багабэлэхэлтэй байдагы тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлэхэдэ, Березовский (Бичурай парторганизацн) болбол материалнуудта өөрөө найнаар үзэнугүйгээр, партинабаше консультаци хэжэ, бусаднайн ойлгомжө үгэһэн ба энэ «консултации дээрэ» хэлэгдэһэн зарим асуудалнуудые санаха шукала баһанинэ заанад, тэдэ сонсогшодой законно дургалтуудые тохоболуудалһан байна. Иймэ хүдэмэрийн хадаа манай партиин историин гүнзэггээр шудалагдаа, организациин членүүдэй ажаралые

хандуулажа шадахагүй байна. Мүн пропагандаистка хүдэмэрийн хүтэлбэрилхэе формальна хандагга үшөө би байнаар. Жэшээлэхэдэ, ВКП(б)-эйн Баргажаны айкомань парткабинет даагша нухэр Булаев болбол теоретическэ конференцидэ бэлэхдэхэдэ өхө хүсэ ба оролдогто гаргахгүй гэжэ бодожо, коммунистуудые нөгө үдэр гөнэтэ «суглуулаад, коммунистуудай бэлэхдэхэй хэмжээе хараада абалгүй, теоретическэ конференци үнгэргэһэн байна». Тээд, сугларһан коммунистууд хадаа конференци дээрэ табигданан асуудалнуудые теоретическэ хамтадаха шадабаригүй ба табигданан асуудалнуудые зүбшэжэ хэлсэхэ аргагүй байһан дээрнэе, докладые формальна дуулаа ба бусанан байна. Манай партиина организацинуудай хүдэмэрийдэхэй энэ мэтэн үзэгдэлүүдэй эрид тэмсэл абуулажа, манай райкомнуудай ба төдөнэй пропагандын талгауудай зарим хүдэмэрийдэ шэдэй харюусалгагүй, хайша хэрэг хандагдааа эсэс табиха хэрэгтэй.

Хүдэмэришэней хүдэлөөнэй дунда байһан жэжэ буржуазна партинуудта эсэргүү ба—эсернуүүд, меньшевикууд, анархистнууд элдэб жүһөнэй буржуазна националистнуудтай эсэргүү, тэрэнэе гадна, партиин дунда байһан—меньшевиктэе ба оппортунистическэ урхалнуудтай, троцкистуудтай, бухаринуудтай, национал—уководистнуудтай ба бусад антиленинскэ группануудта эсэргүү хэһэн принципнальна тэмсэл соо, манай партиин жаа ургалһан ба бүхэжэһэн тухай, хүдэмэришэней ангийн бүхы дайсалта, амжалтадэй бүхы дайсалта—помещичүүдтэ, капиталистуудта, кулагуудта, кредитчиүүдтэ ба иппонуудта эсэргүү, капиталистическэ хүрэлгын бүхы хүлэһэншэдэ эсэргүү хэлдэһэн революционнэ тэмсэл соо ВКП(б)-эйн яажэ бүхэжэһэн ба хатууһанан тухай, манай партиин историин үзэлги бүри гүнзэггээр хангаха бүрөө, биднэр болбол социалистическэ байгуулалтын сорилдуудые шийдэхэйн түлөө эсэлдэхэи тэмсэлдэ коммунистуудые ба интеллигенциин, колхознигууд ба хүдэмэришэдэй үргэн массые бүри найнаар ба бүри хүсөөдөр зэбсэглэхэбди, манай партиина ба партиинабаше—большевикуудые нэрэмжээр, обшественнэ хүгжэлтэ ба политическэ тэмсэлэй законнуудай азянар, революциин худаланы хүсэнуудые мэдэгээр зэбсэглэхэбди, Ленин—Сталиной партиин агууехэ хэрэгтэй эссэлэн ялалтада—бүхы дэлхэй дээрэ коммунизмын ялалтада етигэлые үшөө бүри хүгжүүлэхэбди.

К. А. БИРЮКОВ—ВКП(б)-эйн ОК-гэй секретарь

БИБЛИОТЕКАРИИН ТЭМДЭГЛЭЛ

«ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» гаралгатай дашарамдуулан, партиина пропагандые өмхидхэн табиха тухай ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой томлогдохонноо хойшо, городской партинабашедэй библиотека хадаа өөрынгөө хүдэмэрийн шөвөхтэй табигжа эхилэе һэн. Партикабинедэй библиотека хадаа партиина массаһаа гадна, мүн «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» үзэжэ байһан партиинабаше нухэдые, служашнарые, советскэ интеллигенциин, хүдэмэришэдые литератураа хангадаг болоо.

Манай библиотекын уншагшадтай олон болоһон ушар хадаа марксизм-ленинизмын классигуудай зарим зохолнуудаднаа өөһөнигөө фондые нэмэхэе эриһэн байна. «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» учебнигтэй 270 экзэмпляр нэмэжэ абтаһан байна.

1939 оной январин 1-дэ, партинабашедэй библиотекань 800 уншагшадтай байгаа. Уншагшадтай тоонь нара бүридэ ургажа, энэ оной ноябриин 10-да 1000 уншагшадтай болоо.

ВКП(б)-эйн историин асуудалнуудад, партинабашедэй үнгэргэдэг лекцинууд ба консультацинуудта зориулагданан, тусхай теоретическэ книжые ыставка өмхидхэдэг байна.

Учебнигтэй бүхы 12 главауудад наглядна хэрэгсэлнууд (альбомууд) библиотекатада бии. Эдэ альбомууд хадаа партинабашедэхэй ыставкануудта, предпринятинууд ба учреждениенуудта болдог лекцинууд, консультацинуудта ба теоретическэ конференцинуудта хэрэглэгдэдэг юм.

Партиин историин үзэгшэдэ туһаламжа болгон, ВКП(б)-эйн историин тусгаа картотека өмхидхэгдэхэй. Картотекэдэхэ материалнууд учебнигтэй глава бүхэн

дөнь заагданан байна. Эндэ эхин-источинуудай, газетнэ ба журнальна статьянуудай, бэлдэришэтын картотечкэнууд суглуулагданан байна. Учебнигтэй разделнуудтар газетнэ ба журнальна статьянуудтай данса, тэршэлэн СССР-эй историин материалнуудтай данса, партиина пропаганда тусгаа хүтэлбэрилхэ материалнуудтай данса бии болгодоо.

Марксизм-ленинизмын классигуудай зохолнуудта эрэлтэ угаа өхө. Энэ жэлэй эхилнэе хойшо, партинабашедэй библиотекатада 6375 хүнүүд ханданан ба 6063 экзэмпляр социально-экономическэ литература үгтэһэн байна.

Зарим уншагшад болбол өөһөнигөө эрдэмые дээшлүүлхын тула тон найтар хүдэмэрийдэе. Жэшээлэхэдэ, уншагша н. Г. М. Кузнецов (НКВД-эйн ОШО-дорой инженер) болбол энэ жэлдэ, ВКП(б)-эйн историдо, СССР-эй историдо, диалектическэ ба историческэ материализмда зориулагданан 100 гаран книгнуудые уншаа. Энэнтэйгээр результадта нухэр Кузнецов болбол пропагандаистка хүдэмэрийдэ өөрынгөө тон найнаар бэлэхдэе.

Уншагшад нүхэд Цыпылов, Ш. Д. Тарганин, Маньков ба бусад болбол өөрынгөө эрдэм хүмүүжэлые дээшлүүлхын тула суг үргэлжэ хүдэмэрийдэе.

Марксизм-ленинизмын теориюудые шудалагга—тон өхө хэрэгтэй. ВКП(б)-эйн историин үзэгшэдэ, лекцинууд, консультацинууд ба библиотекээр тувалаха угаа өхө удхашанартай байна. Эдэ туһаламжануудые алболохоор, хүсөөдэр ба найнаар хэрэглэхэ шу- хала.

ЯРАНЦЕВА—Улан-Удин Горкомой парткабинедэй библиотекарь.

БОЛЬШЕВИЗМЫЕ ШУДАЛХЫН ТҮЛӨӨ БҮРИ ЭРШЭМТЭЙГЭЭР ТЭМЭСЭЕ

«ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» гаралгатай дашарамдуулан, партиина пропагандые өмхидхэн табиха тухай, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй, 1938 оной ноябриин 14-эй тогтоолой гарананаа хойшо нөгө жэлэйнь ой мүнөө үдэр хүсэб.

Марксизм-Ленинизмын теориин шудалагга—хүсөөрүтэхэ хэрэг мүн. Энэ зорилгые бэлүүлхын тулада юун хэрэгтэйб гэхэдэ, нуура саха хүсэл ба эхилэн хэрэгсэл туулахын түлөө ородостойгоор, зоримгойгоор хүдэмэрилхэ шулаха байна.

Партиин XVIII съезд дээрэ нухэр Сталин отчетно доклад соогоо иншэгэ хэлэе һэн: «Хүдэмэрийн бүхы халбаринуудтай манай кадрнуудые, төдөнэр хадаа дотоодын ба уласхоорондын оршомбайдалда сүлэстэй ориентировалжа шадаха болхоорон, тиниэ хэмжээгээр идеологическэ бэлэхдэжэ ба политическэ хатуушуулажа шадаа наа, хэрбөө биднэр болбол төдөнэрые орооно хүтэлбэрилхэ хүтэлбэрийн асуудалнуудые сэрвэһэн адуулуудуудгээр шийдэхэ шадабаритай хүсэд болбооронһон марксисстууд-ленинууд болбожо шадаха наа,—биднэр болбол манай бүхы асуудалнуудай арбанай юван хубинь шийдэхэдэе байна гэжэ тоолохо бүхы үндэһе баримтаттай байха намди гэжэ өгтгөлтэй хэлэхэдэ болохо байна».

Сталинка ЦК-гэй ба агууехэ багшынгаа заабаринуудад зэбсэглэгдэн, «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» хэблэгдэн сасуун, тэрэниин үзэжэ эхилэе һэн. Түүруүшээр, би ямаршье системэ үгтгээр, конспект (тэмдэглэл) бэшгэггүйгээр үзэдэг байгаа.

1939 оной эхилдэ, нуураһан үзэһэнэйгөө хамтынь гаргаад байхаднами, системгүйгээр үзэһэн дээрнэем урны багашаг байгаа һэн. Тинхэдэнь, истори үзэлгынгөө системые ондоогоор табигданан байгаа.

Февраль нараһаа эхилжэ, конспект зохволотогоор, үдэр бүри, 2 час үзэжэ эхилэб.

Хүдэмэрее үдэр бүри, үглөөнэй 6 часһаа 8 хүртэр үргэлжэ

лүүлнэб. Амаралтын үдэрүүдтэ үглөөнэй 8 часһаа 11-12 болтор ба тэрэннэе гадна, ойлгодогхоно бэрхэтэй зүйлнуудые үзэдэг байгаа. Түүрун эхилэхэдэ, «Хуряангы курсые» бугадынь уншажархөбд, тэрэннэйгөө удаань гүзэзгүйгээр үзэдэг болоо һэм. Конспект бэшэхэнэе урда тэе, буызг бүлгөөрөөн дахин уншаад, гол удхануудын тэмдэглэн, доогуур ныр зураад, тэрэннэйгөө һүүгээр конспектэ зохволот байгаа.

Энэ гайхамшаг учебнигтэй бүхы 12 бүлэгүүдынь, конспект зохволотогоор, хамтадаа 300 час дотор үзэжэ дүүргэб.

Хөлхөе холбооной Управлениин дэргэдэхэй партиина эхин организациар өмхидхэгдэһэн лекцинуудые 6 дахин ба Партиросай байшанда хоёр удаа хабааданан байнаб.

Партиросай байшанда болоһон, «Хайшан гэжэ учебник дээрэ хүдэмэрилхэ» гэһэн лекци хадаа намда өхө туһа үгөө һэн.

Манай партиина эхин организациар өмхидхэгдэжэ, историин I-II-III бүлэгүүд тухай болоһон лекцинууд намд, тиниэ гүзээгүйгээр ойлгодог һэн, юу бэ гэхэдэ: эдэ бүлэгүүдые урдатэнь өөрөө үзэһэн байгаа.

Гадна, «Россидэ капитализмын ургажа гаранай» тухай Лениной нигные уншааб, «Историдо мошисстическэ хандалгын гараанай» тухай Плехановой ба мүнөө, диалектическэ марксисстка методтэй тухай Розенталинн книгые уншажа байнаб.

Би болбол «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» —Марксисско-Ленинскэ философиин үндэһе нуурин гайхамшаг найруулаа—хэблэгдэн гарананаа хойшо, үнгэрэнгөө жэлэй торшо соо; өөрынгөө идеяно-теоретическэ знанин дээшлүүлэхэ хэрэгтэ тон эхэ амжалта туйлааб. Большевиктэе шудалхын түлөө бүри хүсэстэйгээр, эршэмтэйгээр тэмсэхэб.

МЕФОДИЙ АНДРЕВИЧ ЦЫПЫЛОВ—ВКП(б)-эйн кандидат.

